

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W PECNEJ

1. Założenia WSDZ:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) ma na celu koordynację działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia.

2. Cele WSDZ:

- stworzenie jak najbardziej sprzyjających warunków i wspieranie uczniów w procesie przygotowania się do efektywnego poruszania się na rynku edukacyjnym oraz rynku pracy i wyboru ścieżki kształcenia,
- przygotowanie młodzieży do podejmowania trafnych decyzji życiowych i zawodowych,
- pomoc i wsparcie w tworzeniu przez młodzież indywidualnego planu kariery zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem kierunku ich rozwoju zawodowego i wszelkich okoliczności, które temu procesowi towarzyszą,
- wpływanie na postawy uczniów wobec rynku pracy i rozwoju własnej kariery zawodowej,
- wspieranie rodziców w podejmowanych przez nich działaniach doradczych mających na celu wspieranie rozwoju zawodowego swojego dziecka.

3. Adresaci działań WSDZ: dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz uczniowie wszystkich poziomów klas i ich rodzice.

4. Podstawę prawną funkcjonowania WSDZ i organizacji działań w zakresie preorientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów stanowią następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 996).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz.1591 z późn. zm.).

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół z dnia 28 marca 2017r., (Dz.U. 2017, poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017, poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2018, poz. 1601).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018, poz. 1675)

5. Za realizację WSDZ w szkole odpowiedzialni są:

- Dyrektor szkoły,
- Pedagog i psycholog szkolny,
- Rada pedagogiczna – wychowawcy klas i wszyscy nauczyciele uczący w Szkole.

6. Realizując WSDZ Szkoła może podejmować współpracę z instytucjami wspierającymi WSDZ, takimi jak:

- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- Szkolne ośrodki kariery,
- Powiatowe urzędy pracy,
- Ochotnicze hufce pracy,
- Gminne centra informacji,
- Centra informacji i planowania kariery zawodowej,
- Placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego,
- Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

7. Treści programowe:

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych:

1. POZNANIE SIEBIE Dziecko:

- a) określa, co lubi robić;
- b) podaje przykłady różnych zainteresowań;
- c) określa, co robi dobrze;
- d) podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Dziecko:

- a) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- b) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- c) wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- d) podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- e) opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Dziecko:

- a) nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- b) nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Dziecko:

- a) opowiada, kim chciałoby zostać,
- b) na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu,
- c) podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-VI

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

1. POZNANIE SIEBIE Uczeń:

- a) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- b) prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- c) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- d) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- e) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- a) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- b) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- c) opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- d) omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- e) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- f) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- a) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- b) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- c) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- a) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- b) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW Uczeń:

- a) określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- b) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- c) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- d) prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- a) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- b) opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- c) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- d) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- e) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- a) wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- b) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- c) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- a) opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- b) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C .Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla **klas VII i VIII**

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW Uczeń:

- a) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- b) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- c) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- d) rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- e) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- f) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- g) określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- a) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- b) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- c) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- d) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- e) analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- f) wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- g) dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- a) analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- b) analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- c) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- a) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- b) określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- c) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- d) planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

8. Role i zadania realizowane w ramach WSDZ:

1. Szkoła Podstawowa w Pecnej realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.
2. Doradztwo zawodowe jest realizowane:
 - 1) w oddziałach przedszkolnych. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
 - 2) w klasach I-VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
 - 3) w klasach VII i VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.
3. Psycholog, pedagog, doradca zawodowy oraz wychowawcy:
 - gromadzą, aktualizują i udostępniają informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,

- wskazują uczniom i rodzicom dodatkowe źródła informacji na poziomie regionalnym i ogólnokrajowym dotyczące:
 - rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów przy wykonywaniu przyszłych zadań zawodowych,
 - instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym,
- udzielają indywidualnych porad uczniom i rodzicom,
- prowadzą grupowe (klasowe) zajęcia aktywizujące, przygotowujące uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej,
- koordynują działalności informacyjno-doradcze prowadzone przez szkołę,
- wspierają działania doradcze rodziców przez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych i udostępnianie informacji,
- współpracują z Radą Pedagogiczną (wszystkimi nauczycielami uczącymi) w zakresie tworzenia i zapewnienia ciągłości działań WSDZ, realizacji działań z zakresu preorientacji zawodowej i doradztwa zawodowego uczniów do wyboru drogi edukacyjno-zawodowej, zawartych również w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły.

9. Sposób realizacji zadań:

1. Doradztwo zawodowe prowadzone jest na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w klasach I-VIII oraz na zajęciach w oddziałach przedszkolnych, realizują je nauczyciele prowadzący te zajęcia.
2. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w kl. VII-VIII prowadzi doradca zawodowy posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy zawodowego. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:
 - a) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
 - b) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
 - c) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynacja jego realizacji;

d) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie;

e) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

10. Metody i techniki pracy:

- zajęcia aktywizujące uczniów do samodzielnego wyboru zawodu prowadzone z całymi zespołami (warsztaty, lekcje zawodoznawcze, treningi umiejętności psychologicznych),
- udzielanie informacji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia zawodu i planowania dalszej kariery zawodowej,
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- targi szkół ponadpodstawowych,
- kąciki informacji zawodowej,
- organizowanie wycieczek do zakładów pracy i instytucji kształcących,
- organizacja spotkań zawodoznawczych z ludźmi reprezentującymi różne zawody
- obserwacja zajęć praktycznych w szkołach ponadpodstawowych,
- konkursy zawodoznawcze,
- prezentacje wizualne, filmy, gry komputerowe, prezentacje multimedialne,
- praca z komputerem – śledzenie danych statystycznych, korzystanie z zasobów Krajowego Ośrodka Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, wykorzystywanie wyszukiwarki „Informator o zawodach”,
- ankiety, kwestionariusze,
- spotkania informacyjne z rodzicami,
- zakładka informacyjna na stronie internetowej szkoły (np. broszury/ulotki dla rodziców i uczniów).

Podstawa prawna:

.....
Psycholog szkolny/doradca zawodowy

mgr Aleksandra Prabucka